

Vergadering van de Stuurgroep
Regio Deal De Waddeneilanden
van 25 september 2025

Agendapunt: Transport en logistiek onder de loep
Slimme eiland mobiliteit
Toegangsvignet als bewustwordingsprikkel

Aan de leden van de Stuurgroep,

Aanleiding

De toenemende drukte op de Waddeneilanden, waaronder het gebruik en parkeren van auto's, zorgt voor uitdagingen met betrekking tot leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. Dit project verkent of het mogelijk is om een toegangsvignet-systeem voor auto's te ontwikkelen, welke mogelijkheden er zijn om daar maatregelen (met betrekking tot o.a. tijd, geld, milieu, plaats) aan te koppelen en wat de effecten daarvan zijn. Dit moet inzicht geven in hoe ervoor gezorgd kan worden dat toeristen kiezen voor een duurzamere reisoctie. Psychologische mechanismen vanuit weerstand kunnen hier een rol spelen. Weerstanden worden in kaart gebracht en hoe deze weerstand bij de reiziger weg te nemen. Op deze manier stimuleren we toeristen om te kiezen voor een duurzamere en gezondere reisoctie. Naast dit gedragsonderzoek wordt er in dit project gekeken naar juridische, praktisch en technische toetsing van dit type toegangsvignet. Deze resultaten dienen als input voor het ontwikkelen van beleid, met bijhorende bestuurlijke besluitvorming daarover, met betrekking tot het sturen op het aantal auto's en de verplaatsingen daarvan op het eiland.

Toelichting/context voorstel

Het onderzoek bestaat uit twee stappen:

1. Ontwerp van het vignetstelsel en verkenning van kosten, risico's en kansen.
2. Verdiepend onderzoek naar effecten via gedragsonderzoek, simulaties en analyse van consequenties voor bestaande regelingen (zoals het Texel-vignet).

Op basis van deze uitkomsten kan besloten worden tot het uitvoeren van een pilot. In het voorstel zijn de verschillende uitvoeringsfases beschreven.

Dit voorstel betreft een onderzoek naar het juridische, technische en praktische kader van een toegangsvignet en welke sturingsmechanismen daaraan gekoppeld kunnen worden. Dit is in eerste instantie niet gekoppeld aan beleid, maar wel aan (communicatie)sturingsmechanismen over gewenst gedrag wanneer men de auto meeneemt naar een eiland. Per eiland wordt een onderzoeksvoorstel opgesteld met de gewenste onderzoeksvragen. De afzonderlijke eilandbehoeftes kunnen hierin verschillen.

In een later stadium kan dit vignet voor een eiland het "juridisch/technische beleidsinstrument" zijn om uitvoering te geven aan mogelijke (dwingende) sturingsmaatregelen zoals: reductie van het aantal auto's naar het eiland en autobewegingen op het eiland.

Prijs als sturingsmechanisme of een kostendekkend vignet

Bij het juridisch kader wordt ook onderzocht wat de juridische kaders zijn m.b.t. de prijs van het vignet: moet deze kostendekkend zijn of kan de prijs worden ingezet als sturingsmechanisme. Indien uit de juridische analyse blijkt dat prijs ingezet kan

worden als sturingsmechanisme is het een beleidskeuze per eiland of wordt gekozen voor een kostendekkend systeem of prijs als sturingsmechanisme wordt ingezet.

De kosten voor fase 1 t/m 3 zijn €190.000 en worden gedekt vanuit actielijn 3.2. Vervoer verduurzamen.

Voorstel

Het programmateam stelt u voor:

- Om kennis te nemen van het deelproject *Toegangsvignet als gedragsveranderingsprikkels* en in te stemmen met de uitgezette koers;
- €190.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van Fase 1 t/m 3: het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek (juridisch, praktisch, technisch en gedragsmatig) en het inzetten van projectleiding.

Harlingen, augustus- 2025